

Активноста на Групацијата ЕИБ во **ЗАПАДЕН БАЛКАН** во 2023 година

- ЕИБ Глобално, развојниот огранок на Европската инвестициска банка (ЕИБ), инвестираше 1,2 милијарди евра во Западен Балкан во 2023 г., мобилизирајќи вкупно инвестиции повеќе од 6 милијарди евра.
- Ова финансирање се фокусираше на одржлива инфраструктура, развој на мали и средни претпријатија (МСП) и праведна транзиција кон декарбонизирани економии.
- За подобрување на безбедноста на патиштата и подобрување на железничките мрежи, ЕИБ Глобално инвестираше речиси 700 милиони евра во одржлива мобилност во регионот.

Во 2023 година, ЕИБ Глобално, инвестициски огранок посветен на земјите и регионите надвор од Европската Унија, постави нов рекорд во заеми од 1,2 милијарди евра во Западен Балкан. Најголем дел од финансиите беше доделен на одржливо поврзување, по што следуваат кредитните линии за МСП, инфраструктурни проекти во секторите здравство, образование и вештини и снабдување со вода и канализација. Со грантови во висина од 475 милиони евра потпишани под [Инвестициската рамка за Западен Балкан \(WBIF\)](#) и [Иницијативата за јакнење на отпорноста на економијата](#), ЕИБ Глобално ги прикажа придобивките од поволни финансиски договори и техничка поддршка во партнерствата на Тимот Европа.

ЕИБ Глобално продолжи со претставувањето на [Економскиот и инвестициски план на Европската комисија](#) и [Иницијативата Глобална порта](#), а истовремено го поддржа новоприсвоениот [План за раст за Западен Балкан](#). Овие постапки ја покажуваат безрезервната посветеност на Европската Унија кон процесот на пристапување на регионот кон ЕУ, интеграцијата на пазарот и социолошко-економскиот развој.

Поставување темели за праведна зелена транзиција

Зголемување на техничката поддршка за декарбонизација на регионалните економии

ЕИБ Глобално остана во првите линии на придвижување на зелената транзиција на регионот преку зголемени инвестиции во обновлива енергија, модерна енергетска инфраструктура и иницијативи за енергетска ефикасност. Со воведувањето на нејзиниот нов пристап за праведна транзиција и отпорност соопштен на конференцијата за климатски промени COP28, банката се стреми кон зголемување на своите финансиски и советодавни услуги во Западен Балкан за да осигури позитивни социолошко-економски исходи поврзани со декарбонизацијата.

Под [Иницијативата за региони со јаглен во транзиција](#), ЕИБ Глобално ги поддржува своите локални партнери при дефинирање стратегии, програми и проекти за миграција на последиците од транзицијата кон ниска искористеност на јаглен. Исто така, ќе има достапна дополнителна техничка помош под Европската комисија и советодавната програма JASPERS на ЕИБ, како што беше најавено во 2023 година.

Банката се придружи и кон Декларацијата за Инвестициска платформа за праведна транзиција за Северна Македонија. Оваа платформа се стреми да мобилизира 3 милијарди евра во инвестиции, политики и техничка помош за да се забрза распоредувањето на капацитетот од 1,7 гигавати нова обновлива енергија на земјата до 2030 година.

Присвојување раст, декарбонизација и инклузивно вработување кај малите бизниси

Групацијата ЕИБ инвестираше повеќе од 6 милијарди евра во приватниот сектор на регионот до денес

Групацијата ЕИБ игра важна улога во растот на приватниот сектор, конкурентноста и создавањето работни места со овозможување пристапно финансирање за МСП. Со финансирање од 275 милиони евра на банката во 2023 година, заедно со поддршката од локалните банки и националните институции за развој, малите бизниси ќе можат да ја исполнат својата ликвидност и инвестициски потреби и да работат кон нивните цели за климатски дејства.

Исто така, во 2023 година, на ЕИБ ѝ беше доделена наградата Uxolo за нејзината кредитна линија со општествено влијание. Оваа иницијатива е прифатена како иновативна финансиска алатка, придонесувајќи за вработување на младите, полова еднаквост и општествено инклузивни практики. Заедно со Европскиот инвестициски фонд, главниот добавувач на Европската Унија за финансирање без ризик за МСП и средно-големи претпријатија, ЕИБ инвестираше повеќе од 6 милијарди во приватниот сектор на регионот, што е блиску до 40 % од нејзиното вкупно заемодавство до денес. Согласно [студијата за влијанието на посредното заемодавство на ЕИБ на бизниси во Западен Балкан](#), МСП забележија значителни подобрувања. Вкупните средства се зголемија за 20 %, фиксните средства за 35 %, а вработеноста за 15 %, што одговара на околу 15 дополнителни работни места за секој 1 милион евра издадени заеми на ЕИБ.

Подобрување на инфраструктурата на образованието, водата и здравството

Речиси 700 милиони евра за проекти за одржлив транспорт во 2023 година

ЕИБ Глобално обезбеди 695 милиони евра за модернизација на транспортните мрежи во Западен Балкан во 2023 година. Овие инвестиции покриваат проекти како изградба на железничките секции Белград-Ниш во Србија и Крива Паланка до бугарската граница во Северна Македонија. Исто така, таа продолжи да инвестира во модернизација на урбаниот транспорт во Сараево и проектите за рехабилитација на патиштата во Србија.

За да го подобри квалитетот на животот во регионот, ЕИБ Глобално обезбеди речиси 115 милиони евра за надградба на училишта и медицински установи. Овие средства беа одредени за модернизација на здравствени единици и изградба на нов медицински кампус во Универзитетскиот клинички центар во Бања Лука. Тие ќе помогнат и за изградба, реновирање и опремување на образовни установи во Србија, истовремено засилувајќи ги високата секундарна стручна обука и едукација на земјата.

Националната образовна програма на Црна Гора исто така продолжи да добива корист од поддршката на ЕУ. Средствата на ЕИБ придонесоа за изградбата на зградата на Институтот BioSense во Србија, којшто се отвори во 2023 година со напредни капацитети на површина од околу 7.000 m² за истражување и бизнис потфати.

Подобар пристап до вода за пиење

Со 76 милиони евра грантови под иницијативата на WBIF, средствата ќе бидат достапни за изградба на фабрика за третман на отпадни води во Северна Македонија, којашто треба да опслужува околу 500.000 луѓе во Скопје. Овие средства ќе помогнат и на 20 општини во Босна и Херцеговина да имаат пристап до пивка вода и санитетски услуги. ЕИБ ќе ја подобри и техничката поддршка за да може општината на Тирана да ја забрза имплементацијата на мрежата за дистрибуција на вода.

Вкупни достигнувања на Групацијата ЕИБ во 2023 година

Вкупно финансирање на Групацијата ЕИБ

Проектите потпишани од Групацијата ЕИБ изнесуваат

88 милијарди евра

Зелено финансирање

61 %

од вкупното финансирање потпишано од Групацијата ЕИБ беше поврзано со климатско дејство и одржливост на животната средина

Проектите потпишани од ЕИБ Глобално за Западен Балкан

изнесуваа **1,2 милијарди евра**

750 милиони евра

во заеми на ЕИБ и

475 милиони евра

во грантови потпишани во 2023 година

Проектите потпишани од Групацијата ЕИБ за Западен Балкан од 2010 година

изнесуваа **10,2 милијарди евра**

Бројот на одржани работни места од 2009 година благодарејќи на финансирањето од ЕИБ надминаа

900.000

КОНТАКТИ ЗА МЕДИУМИТЕ

Гордана Ковачевиќ
+381 60 323 3435
+381 11 3121756
g.kovacevic@ext.eib.org

Регионално претставништво за
Западен Балкан
Vladimira Popovića 38, Belgrade
+381 11 3121756
b.belgradeoffice@eib.org

Секретаријат за печатот
+352 4379-1
+352 4379-61000
press@eib.org
www.eib.org/press

ОПШТИ КОНТАКТИ

European Investment Bank
98-100 boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

Биро за информации
+352 4379-1
+352 4379-62000
info@eib.org – www.eib.org